

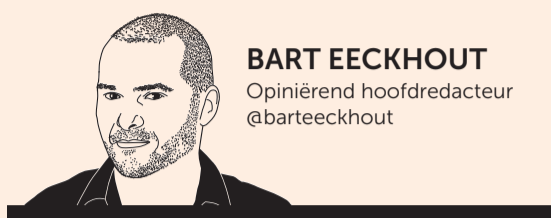

Mahdi verhuist
Wie politiek succes wil, trekt beter weg uit Brussel
► 4

Zes vragen
Ex-FBI-directeur Mueller III vs. de Russen
► 7

OPINIE

BART EECKHOUT
Opiniërend hoofdredacteur
@barteekhout

standpunt

Het draait om preventie

Vlaams minister van Welzijn Jo Vandeurzen (CD&V) ondersteunt een initiatief dat de hand reikt aan mensen die worstelen met pedofiele gevoelens: Stop It Now! Op een anonieme hulplijn kunnen betrokkenen terecht met hun problemen. Door hulp en ondersteuning te bieden aan potentiële plegers wil Stop It Now! seksueel kindermisbruik voorkomen. Dat is een uitzonderlijk en moedig idee.

Het is ook een idee dat smeekt om sereniteit en zorgvuldigheid. Het risico dat dit initiatief verkeerd begrepen wordt, is groot. Dat het uit de context gehaald wordt en omgekeerd wordt in zijn tegendeel. Dat pedofielen geholpen worden, met overheidssteun bovendien. Het is, helaas, bijna onvermijdelijk dat in reactie op dit plan de hooivorken en de vlammeende toertsen van stal gehaald worden.

Terwijl het natuurlijk om de zorg voor onze kinderen gaat. Dus: om mogelijk te verhinderen dat er nieuwe slachtoffers gemaakt worden.

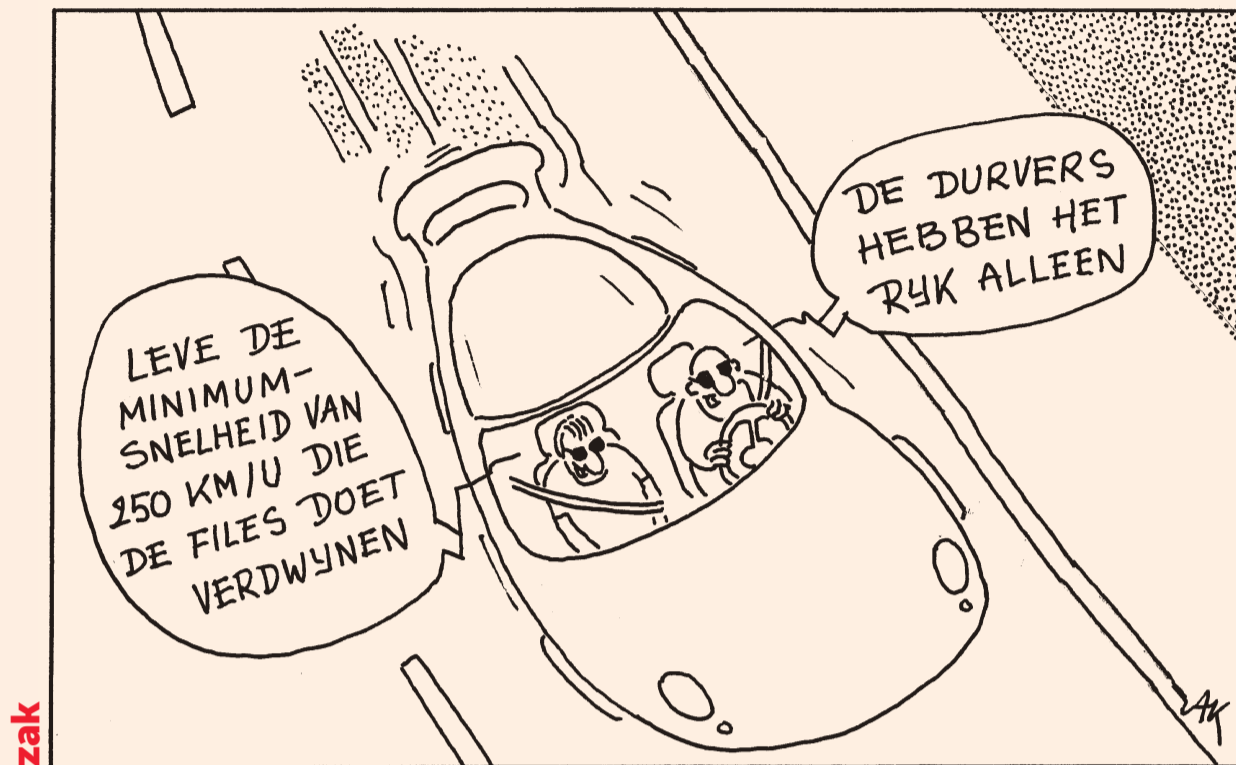
Uiteraard liggen pedofilie en kindermisbruik erg gevoelig. Die emoties zijn na de zaak-Dutroux en de openbaring van de geschiedenis van kindermisbruik in de kerk nog verhevigd. Het enige goede aan die vreselijke zaken is dat ze zichtbaarheid en stem gegeven hebben aan de slachtoffers, na decennia van nog immer hardnekkig taboe.

De samenleving oordeelt vandaag terecht streng over plegers van misbruik op kinderen. Dat neemt niet weg dat de misbruikcijfers nog altijd zeer hoog blijven. Cruciaal is dus de vraag hoe we dat misbruik kunnen voorkomen. Dat vergt een zo precies mogelijk inzicht in de potentiële daders en slachtoffers.

Zo blijkt dat niet alleen pedofielen, in de strikt pathologische zin van het woord, zich vergrijpen aan kinderen. En omgekeerd gaan de meeste pedofielen niet over tot seksueel misbruik. De daders komen bovendien meestal uit de directe omgeving van het kind. Inzetten op het preventief verhinderen van kindermisbruik is dus belangwekkend welzijnsbeleid. Buitenlandse voorbeelden tonen aan dat het ook effectief beleid is.

Maar dan moet je dus wel bereid zijn om het gesprek aan te gaan met potentiële daders, voor het te laat is. Het is niet door ze te marginaliseren in de duisterste hoeken van het internet dat die groep tot andere inzichten zal komen.

Nogmaals, dit gaat niet – nooit, never – over het vergoelijken van misbruik en seksueel geweld op kinderen. Het gaat om het voorkomen van toekomstig misbruik. Experts en slachtofferorganisaties zijn ervan overtuigd dat deze aanvullende aanpak kan helpen. En als het goed is, zeggen we het ook: het beleid is bereid deze moedige stap te zetten. Hopelijk volgt de rest van de samenleving.

zak

Taboe werkt kindermisbruik in de hand

Liesbeth Kennes is sociaal pedagoog, medewerker seksueel grensoverschrijdend gedrag bij CAW Oost-Brabant en oprichter slachtofferorganisatie Wij spreken voor onszelf.

► Valerie Van Peel kwam in *De afspraak* naar buiten als slachtoffer van kindermisbruik. 'Ze was bang voor de stempel die ze daarna zou krijgen, en vele slachtoffers met haar.'
© VRT

De Morgen brengt dit weekend een lijvig dossier dat het belang van preventie van seksueel geweld gepleegd op minderjarigen op de kaart zet. De realiteit van seksueel geweld en dus ook het voorkomen is ingewikkeld. Je kunt kinderen weerbaar maken, je kunt plegerschap (deels) voorkomen en dat is zeker zinvol, maar preventie mag daar niet stoppen. Seksueel geweld wordt vaak herleid tot een interpersoonlijk probleem waarbij een individu een zedenfeit pleegt op een ander individu. Die reductie vergeet de maatschappelijke context waarin seksueel geweld wordt gepleegd en ondergaan uit het oog.

Kindermisbruik confronteert ons, individueel en als samenleving, met wat de meest duistere kant van de mens is. We kunnen er met ons hoofd niet bij. Het taboe op seksueel geweld en onze ongemakkelijkheid wanneer concrete situaties aan het licht komen, werken seksueel geweld in de hand. Volwassenen die als kind zijn misbruikt, vertellen me vaak dat mensen dingen hebben opgemerkt, dat ze hints hebben gegeven. Ze herinneren zich de blik, het ongemakkelijke schuiven van de juf of de mama van een vriendinnetje. Als de volwassene erop inging dan was dat erg ongemakkelijk en werd er rond de pot gedraaid. Natuurlijk draait het kind ook om de pot, maar als ze een 'hint' geven is dat een vraag om hulp aan de volwassene. Stellig zeggen ze dat als iemand het hen letterlijk had gevraagd, had durven vragen, of er thuis of elders dingen gebeuren die niet fijn zijn, ze het zouden hebben gezegd.

Een hint dat je misbruikt wordt, is als een teen in het water, je meet de temperatuur en als het water te heet of te koud is blijf je aan de kant staan. De ogen sluiten, rond de pot draaien, geeft hen de boodschap dat volwas-

senen het niet écht willen horen. De stille boodschap die ze krijgen dat ze best gewoon zwijgen, dat ze het risico niet moeten nemen hulp te vragen en die dan misschien niet te krijgen.

Anders bekeken

Die boodschap nestelt zich diep en maakt dat slachtoffers, eens volwassen, zich in stilte blijven hullen. Als je mensen zou vragen wat het ergste is dat je een ander mens kunt aandoen, zou kindermisbruik met stip op een staan. De paradox is dat we, door kindermisbruik – terecht! – tot de grootste gruwel te verheffen, het taboe en het stigma vergroten. Valerie Van Peel verwoordde het uiterst treffend in *De afspraak* toen ze zei te beseffen dat door naar buiten te komen als slachtoffer van kindermisbruik, ze een stempel krijgt. Dat mensen haar anders zullen bekijken. Dat is de grote angst van vele mensen die als kind zijn misbruikt. Ik ben al aangesproken door therapeuten, BV's, politici, en bedrijfsleiders die gelijkaardige dingen hebben meegemaakt, maar blijven zwijgen uit angst voor die stempel.

Ook voor mij is het een voortdurend zoeken naar de juiste woorden, en aftasten hoe ik journalisten en beleidsmakers kan confronteren met hun vooroordelen over slachtoffers.

Ik werk op dit thema als universitair geschoolde pedagoog, heb veel expertise in huis en toch merk ik dat ik erg moet waken over wat ik van mijn eigen verleden prijsgeef. Zo laat ik wat er is gebeurd en door wie in het midden omdat ik merk dat mensen me dan enkel zien als verkracht kind. En dat ik zoveel meer ben, is wel duidelijk.

Toch kan en zal ik me niet verstoppen achter de veiligheid van 'de deskundige'. Sterke getuigenissen als die van Van Peel en anderen ondergraven de heersende beeldvorming, en slaan het stigma aan diggelen. Dat is moedig, dat geeft moed.

De paradox is dat we, door kindermisbruik – terecht! – tot de grootste gruwel te verheffen, het taboe en het stigma vergroten

dagvers

Modern rederijker Stijn De Paepe becommentarieert dagelijks het nieuws in versvorm.

M

Het M-decreet draait
blijkbaar om het geld
Zoals zo vaak wanneer
het schoentje knelt
Er wordt verdeeld, berekend en geteld

Het M-decreet draait echter
om het kind
Dat hopelijk zijn weg op school
eerst vindt
Voor het gelabeld wordt en vastgepind

KENNIS